Ομιλία εις την Νέα Κυριακή και εις τον Απόστολο Θωμά (Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 29 Απριλίου, 2011

Έρχομαι επειγόντως να καταβάλω την οφειλή μου. Διότι, αν και είμαι πτωχός, βιάζομαι να αποσπάσω οπωσδήποτε την ευγνωμοσύνη σας. Είχα δώσει υπόσχεση να φανερώσω την απιστία του Θωμά, και τώρα έρχομαι να την εκπληρώσω.

Η πρόθεσίς μου είναι να εξοφλώ πρώτα τις παλαιότερες οφειλές, για να μη με πιέζουν οι τόκοι που συγκεντρώνονται. Συνεργασθείτε μαζί μου στην καταβολή του χρέους, και ικετεύσετε τον Θωμά να ευλογήση τα χείλη μου με την αγία δεξιά του, με την οποίαν ήγγισε την πλευρά του Δεσπότου, ώστε να νευρώση την γλώσσα μου, για να σας εξηγήσω αυτά που ποθείτε. Και εγώ, ενθαρρυνόμενος με τις πρεσβείες του Αποστόλου και μάρτυρος Θωμά, διακηρύττω την αρχικήν αμφιβολία και την τελικήν ομολογία του, η οποία έγινε κρηπίς και Θεμέλιο της Εκκλησίας μας.

Όταν εισήλθε ο Σωτήρ κεκλεισμένων των θυρών εκεί όπου είχαν συγκεντρωθή οι μαθηταί του και εξήλθε πάλι με τον ίδιο τρόπο, απουσίαζε μόνον ο Θωμάς. Ήταν κι αυτό έργο της θείας οικονομίας, ώστε η απουσία του μαθητού να γίνη πρόξενος περισσοτέρας ασφαλείας και βεβαιότητος. Διότι, εάν παρευρίσκετο ο Θωμάς, δεν θα αμφέβαλλε. Και αν δεν αμφέβαλλε, δεν θα ζητούσε να περιεργασθή. Εάν δεν ζητούσε, δεν θα ψηλαφούσε. Και εάν δεν ψηλαφούσε, δεν θα ανεκήρυττε τον Χριστό Κύριον και Θεόν. Εάν δεν τον είχε αποκαλέσει Κύριον και Θεόν, εμείς δεν θα είχαμε διδαχθή να τον δοξολογούμε με τον τρόπον αυτόν. Ώστε και με την απουσία του ο Θωμάς μας ποδηγέτησε προς την αλήθεια΄ και με την παρουσία του ύστερα μας εβεβαίωσε περισσότερο στην πίστη.

Έλεγαν λοιπόν οι μαθηταί, όταν ήλθε αργοπορημένος: «Εωράκαμεν τον Κύριον», είδαμε αυτόν που είπε: «εγώ ειμί το φως του κόσμου». Είδαμε αυτόν που είπε: «εγώ ειμί η ανάστασις και η ζωή και η αλήθεια». Είδαμε την αλήθεια των λόγων να λάμπη μέσα στα γεγονότα. Είδαμε αυτόν που είπε: «μετά τρεις ημέρας εγείρομαι», και βλέποντας την ανάσταση, επροσκυνήσαμε τον αναστάντα. Τον ακούσαμε που μας

είπε: «ειρήνη υμίν», και μεταστρέψαμε την ζάλη της λύπης σε γαλήνια ευφροσύνη.

Αντικρίσαμε τα χέρια του που εδέχθησαν τις αιχμές των καρφιών, τα χέρια που κατηγορούν την λύσσα των θεομάχων θηρίων. Αντικρίσαμε τα χέρια που μας ύφαναν την αφθαρσία, αντικρίσαμε και την πλευράν που φανερώνει λαμπρότερα από κάθε κήρυκα την ευσπλαχνία του πληγωμένου. Αυτήν την πλευρά την οποίαν υμνούν οι άγγελοι και ευλαβούνται οι πιστοί και φρίττουν οι δαίμονες. Υποδεχθήκαμε και εμφύσημα θείον από το θείον στόμα του, εμφύσημα πνευματικόν, εμφύσημα που σκορπίζει κάθε χάρη.

Εχειροτονηθήκαμε από τον Κύριο, κύριοι της αφέσεως των πλημμελημάτων. Αποκτήσαμε και το δικαίωμα να κρίνωμε τους αμαρτωλούς, αφού μας έδωσε αυτήν την εντολή: «αν τινών αφήτε τας αμαρτίας, αφίενται αυτοίς. Αν τινών κρατήτε, κεκράτηνται». Τέτοια λόγια είχαμε την βαθειά χαρά να ακούσωμε από τον Σωτήρα, τέτοιες δωρεές απολαύσαμε. Διότι δεν ήταν δυνατόν να μην πλουτήσωμε, αφού ευρήκαμε πλούσιον Δεσπότη. Αλλά μόνο συ έμεινες πτωχός, αφού απουσίαζες.

Και τι τους είπεν ο Θωμάς; Είδατε τον Κύριο; Καλώς. Αυτόν λοιπόν που είδατε, να τον σέβεσθε περισσότερο. Αυτόν που παρατηρήσατε, μην παύσετε να τον κηρύττετε. Εγώ όμως «εάν μη ίδω εν ταις χερσίν αυτού τον τύπον των ήλων, και βάλω τον δάκτυλόν μου εις τον τύπον των ήλων, και βάλω την χείρα μου εις την πλευράν αυτού, ου μη πιστεύσω». Και σεις δεν θα είχατε πιστεύσει εάν πρώτα δεν εβλέπατε. Έτσι κι εγώ, εάν δεν ίδω, δεν θα πιστεύσω.

Μείνε, Θωμά, σταθερός στον πόθο σου αυτόν, διατήρησε τον ζήλο σου, ώστε βλέποντας εσύ να βεβαιωθή η ψυχή μου. Ζήτησε με επιμονή αυτόν που είπε: «Ζητείτε και ευρήσετε». Μην παύσης να ερευνάς ειλικρινώς, εάν δεν εύρης τον θησαυρό που ζητείς. Μην παύσης να κρούης την θύρα της αναντιρρήτου γνώσεως, μέχρι να σου την ανοίξη αυτός που είπε: «κρούετε, και ανοιγήσεται υμίν». Αγαπώ τον διχασμό των λογισμών σου, επειδή αναιρεί κάθε διχασμό.

Αγαπώ την φιλομάθειά σου επειδή καταλύει κάθε φιλονεικία. Χαίρομαι να σε ακούω

πολλές φορές να λέγης: «εάν μη ίδω εν ταις χερσίν αυτού τον τύπον των ήλων, ου μη πιστεύσω». Διότι με το να απιστής εσύ, εγώ μαθαίνω να πιστεύω. Σκάπτοντας εσύ με την δικέλλα της γλώσσης το θείον σώμα, εγώ ακόπως θερίζω τον καρπό και τον συλλέγω για μένα.

Εάν δεν ιδώ με τα ίδια μου τα μάτια τις πληγές τις οποίες άνοιξαν οι ασεβείς στα άγιά του χέρια, δεν πρόκειται να συγκατατεθώ στους λόγους σας. Εάν δεν βάλω το ίδιο μου το δάκτυλο στα κοιλώματα των καρφιών, δεν θα δεχθώ την καλή σας αγγελία. Εάν δεν κρατήσω με το χέρι μου το ίδιο την πλευρά του ευρισκομένου πέραν από κάθε υποψία μάρτυρος της Αναστάσεως, δεν ημπορώ να πιστεύσω στο δόγμα σας. Διότι κάθε λόγος γίνεται ισχυρός και βέβαιος, αν δεχθή την συνηγορία από τα γεγονότα. Και κάθε λόγος που στερείται την από τα έργα μαρτυρία, εξαφανίζεται στον αέρα. Έχω να κηρύξω στους ανθρώπους τα θαύματα του Διδασκάλου.

Πώς λοιπόν θα διηγηθώ με λόγια εκείνα που δεν παρέλαβα με τους οφθαλμούς μου; Πώς θα πείσω τους απίστους να πιστεύσουν αυτά τα οποία ούτε εγώ έχω παρακολουθήσει; Να ειπώ στους Ιουδαίους και στους Έλληνες ότι είδα τον Κύριό μου να σταυρώνεται, δεν τον είδα όμως αναστημένο, παρά μόνον ήκουσα; Και ποίος δεν θα περιπαίξη τα λόγια μου; Ποίος δεν θα περιφρονήση το κήρυγμά μου; Άλλο είναι η απαγγελία λόγων, και άλλο η εμπειρία των πραγμάτων.

Αυτούς τους αμφιβόλους λογισμούς είχεν ο Θωμάς, όταν μετά από οκτώ ημέρες επαρουσιάσθη πάλιν ο Κύριος στους συνηθροισμένους μαθητάς του. Άφησε πρώτα τον Θωμά, κατά τις ημέρες που παρεμβάλλονται, να κατηχηθή από τους συμμαθητάς του, παραχωρώντας έτσι να αναφλεγή από την δίψα της συναντήσεώς του. Και όταν η ψυχή του άναψε από τον σφοδρό πόθο της θέας, τότε, την κατάλληλη στιγμή, ο ποθούμενος απεκαλύφθη σ’ αυτόν που τον ποθούσε.

Και το έκανε αυτό με τον ίδιον τρόπον, όπως πριν, κεκλεισμένων των θυρών, και πάλι, όπως την πρώτη φορά, τους είπε: «ειρήνη υμίν», για να ταυτισθή το γεγονός με το θαύμα, για να βεβαιώση την αναγγελία των Αποστόλων και για να παραστήση την ακρίβεια της δευτέρας επισκέψεώς του. «Είτα λέγει τω Θωμά. Φέρε τον δάκτυλόν σου ώδε, και ίδε τας χείρας μου». Ω ύψος απεράντου φιλανθρωπίας! Ω πέλαγος αμετρήτου συγκαταβάσεως! Δεν επερίμενε την προσέλευση του μαθητού, δεν

ανέμεινε να προσέλθη αυτός που είχε ανάγκη, να παρακαλέση και να επιτύχη αυτό που ήθελε.

Δεν τον εστέρησε ούτε για λίγο από την εκπλήρωση της επιθυμίας, αλλά αυτός ο ίδιος ο ποθούμενος προσείλκυσε κοντά του δια της βίας τον εραστήν, ο ίδιος έσυρε με την φωνή, στην πληγή το δάκτυλο αυτού που την ποθούσε, ο ίδιος με την Δεσποτική του γλώσσα ετράβηξε το δουλικό χέρι λέγοντας σ' αυτόν: «φέρε τον δάκτυλόν σου ώδε και ίδε τας χείρας μου». Ήκουσα, Θωμά, απών ως άνθρωπος, παρών όμως ως Θεός, αυτά τα οποία είπες στους αδελφούς σου.

Ήμουν μαζί σας κατά την θεότητα, αν και αποχωρισμένος κατά την ανθρωπότητα. Θέλεις να σου υπενθυμίσω τα λόγια σου; Δεν είπες: «έαν μη ίδω εν ταις χερσίν αυτού τον τύπον των ήλων, και βάλω τον δάκτυλόν μου εις τον τύπον των ήλων, και βάλω την χείρα μου εις την πλευράν αυτού, ου μη πιστεύσω»; Από τα χείλη σου δεν εξήλθαν τα λόγια αυτά; Αυτά τα λόγια δεν εκφράζουν τους λογισμούς σου; Γι' αυτά λοιπόν ήλθα πάλι, για τα οποία αμφιβάλλεις. Γι' αυτό ήλθα πάλι κοντά σας, είμαι εδώ γι' αυτά ακριβώς που επιθυμείς.

Για σε τον ένα ήλθα και τώρα κοντά σου, εγώ που κατήλθα από τους ουρανούς για το πλανώμενο πρόβατο, χωρίς να εγκαταλείψω τους ουρανούς. Μη λοιπόν διστάσης να μάθης αυτά που ποθείς, μην εντραπής να περιεργασθής αυτά που επιζητείς. Μην αποφύγης να βάλης το δάκτυλό σου επάνω στα ίδια μου τα χέρια. Ανέχομαι και τα περίεργα δάκτυλα, όπως ανέχθηκα και τα καρφιά. Υπομένω την περιέργεια του φίλου, όπως υπέμεινα την επίθεση των εχθρών.

Όταν εσταυρώθηκα από τους εχθρούς, δεν ηγανάκτησα, και δεν θα υποφέρω την δική σου έρευνα; «Φέρε τον δάκτυλόν σου ώδε και ίδε τας χείρας μου», που ετραυματίσθησαν για σας, για να θεραπευθούν τα τραύματα των ψυχών σας. «Ίδε τας χείρας μου» και αναλογίσου αν είμαι εκείνος ο οποίος εκουσίως εσταυρώθη ή μήπως κάποιος άλλος; «Ίδε τας χείρας μου», που άφησα να διατηρήσουν τα σύμβολα της ιουδαϊκής μανίας, ώστε όταν με την συνηθισμένη αναίδειά τους οι Ιουδαίοι κατά την ημέρα της κρίσεως, μου ειπούν ότι εμείς, Κύριε, δεν σε εσταυρώσαμε, τότε θα δείξω σ' αυτούς που με επολέμησαν τα χέρια μου με τα αποτυπώματα των πληγών, και θα εντροπιάσω τους Ιουδαίους μόλις με αντικρύσουν. Κοίτα τα χέρια μου και μη

νομίσης ότι η αλήθεια της Αναστάσεως είναι φαντασία. Κράτα τα χέρια αυτά ως ομήρους της ιδικής σας αναγεννήσεως.

Κράτα τα χέρια αυτά ως άγκυρα που ανειλκύσθη από τον βυθό του Άδου. Μη φοβηθής κανένα βιοτικόν χειμώνα, καμμία ζάλη κοσμική μη σε τρομάξη, μη φοβηθής τους αντιθέτους ανέμους, μη φροντίσης καθόλου για τις καταιγίδες και τους σκοπέλους της θαλάσσης των εχθρών. Πλεύσε με θάρρος το πέλαγος του βίου, πλεύσε κρατώντας δυνατά την άγκυρα του πνεύματος, πλεύσε προσέχοντας στον ουρανό σαν σε λιμάνι, πλεύσε φοβούμενος μόνο της ιδικής μου αρνήσεως το ναυάγιο.

Περιγέλασε τον θάνατον ως νεκρό, περίπαιξε την φθοράν ως ανίσχυρη, χαιρέτισε τον υπέρ εμού θάνατον ως αρχήν εσωτερικής ζωής και «φέρε την χείρά σου, και βάλε εις την πλευράν μου…». Άντλησε με το χέρι σου από την κρήνην αυτήν της ζωής το νάμα που ποθείς και παρηγόρησε την δίψα σου. «Φέρε την χαρά σου, και βάλε εις την πλευράν μου», τοποθέτησε το χέρι σου μέσα στο ιατρείο της φύσεως και απόβαλε το δηλητήριο της προαιρέσεώς σου.

Ανέχομαι άγγιγμα χεριού που με αγαπά, εγώ που εδέχθην την πληγή της λόγχης. «Φέρε την χείρά σου, και βάλε εις την πλευράν μου», ώστε να ημπορής να λέγης σε όσους αντιστέκονται στην αλήθεια, ότι μετά την Ανάσταση με είδες και με εξέτασες και με εψηλάφησες με ακρίβεια. «Φέρε την χείρα σου, και βάλε εις την πλευράν μου», διότι για σε την διετήρησα έτσι, εγώ ο οποίος εθεράπευσα τα σώματα και τις ψυχές των άλλων, προγνωρίζοντας ως Θεός ότι θα θελήσεις να την ιδής σ’ αυτήν την κατάσταση, ώστε βλέποντας συ τα ίχνη του πάθους της σαρκός μου, να θεραπεύσης το πάθος της ψυχής σου.

«Φέρε την χείρα σου, και βάλε εις την πλευράν μου» την οποίαν εφύλαξα έτσι όπως την βλέπεις, ώστε, όταν επανέλθω από τους ουρανούς και καθίσω Κριτής ζώντων και νεκρών, να ιδούν οι Ιουδαίοι ενώπιον των οφθαλμών τους να φανερώνωνται τα έργα της κακής εργασίας τους, και να γίνουν αυτοκατάκριτοι. «Και μη γίνου άπιστος, αλλά πιστός». Είναι κακόν η απιστία. Βυθίζει τον νουν. Η πίστις τον εξυψώνει στον ουρανό. Η απιστία τυφλώνει την ψυχή΄ η πίστις φωτίζει τους λογισμούς. Η απιστία και τα αόρατα τα βλέπει καθαρά. Ο άπιστος έχει πλήρη άγνοια. «Μη γίνου άπιστος, αλλά πιστός».

Αποδίωξε το νέφος της απιστίας και κοίτα τις καθαρές ακτίνες της πίστεως. Πάρε όλα τα εφόδια για να γίνης άξιος Απόστολος της θεότητός μου. Γίνε όπως πρέπει να είναι εκείνος που συνανεστράφη μαζί μου, και είχε τις εμπειρίες που είχες εσύ. Ομοίως με τους άλλους Αποστόλους εκλήθης, ομοίως με αυτούς ετιμήθης, ομοίως με αυτούς εξοπλίσου. Τα ίδια με εκείνους είδες και συ, σου ενεπιστεύθην σαν φίλο όλο μου το μυστήριο, όπως και σ' αυτούς.

Ομοίως με αυτούς κήρυττε την δύναμή μου. Μην ειπής πάλι για δευτέρα φορά: «εάν μη ίδω εν ταις χερσίν αυτού τον τύπον των ήλων, ου μη πιστεύσω». Όσον είμαι μαζί σας, όπως θέλης ημπορείς να με περιεργασθής.

Όσον έχεις κοντά σου το ουράνιον κλήμα, εξερεύνησε όλους τους κλάδους και τα σταφύλια του. Θα ανεβώ στους ουρανούς από όπου ήλθα στην γη, θα ανέλθω εκεί όπου είμαι, θα ανέλθω ως προς την ανθρωπίνη μου φύσιν εκεί από όπου συγκατέβην για χάρη σας ως προς την θεότητα.

Θα ανέλθω με τούτο το σώμα, εγώ που χωρίς αυτό έχω εκδημήσει από εκεί, αλλά δεν έπαψα να παραμένω εκεί. Θα ανέλθω με την ιδική σας φύση προς τον πατρικόν κόλπο, εγώ που ευρίσκομαι στους κόλπους του Πατρός. Διότι εξεπλήρωσα το έργο για το οποίον έκαμα όλον αυτόν τον δρόμο.

Αφού λοιπόν ο Θωμάς ήγγισε τα δεσποτικά χέρια και την θεία πλευρά, και εκυριεύθη από δειλία και χαρά με την θέα αυτών που επεθύμησε, κινεί ευθύς την γλώσσα προς υμνωδίαν αναφωνώντας προς τον Κύριον: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Συ είσαι ο Κύριος και Θεός, συ είσαι και άνθρωπος και φιλάνθρωπος, συ είσαι αξιοθαύμαστος και παράδοξος ιατρός της φύσεως. Δεν αποκόπτεις με νυστέρι τα παθήματα, δεν καυτηριάζεις με φωτιά τις πληγές, δεν αντλείς από τα βότανα την ισχύ των φαρμάκων, δεν επιδένεις με επιδέσμους ορατούς τα πάσχοντα τραύματα.

Διαθέτεις αοράτους επιδέσμους ευσπλαχνίας, οι οποίοι αοράτως τονώνουν τα

καταπονημένα μέλη. Έχεις λόγον οξύτερον από το μαχαίρι, έχεις διδασκαλία πιο δυνατή από την φωτιά, έχεις βλέμμα πιο προσιτό από βάλσαμο. Ως δημιουργός, χωρίς δαπάνη και αντίτιμο, αγιάζεις το δημιούργημά σου. Ως πλάστης, χωρίς να κοπιάσης, μεταπλάττεις τα πλάσματά σου.

Συ εκαθάρισες λεπρούς με το θέλημά σου, συ έκαμες χωλούς να τρέχουν, συ έδωσες στους παραλύτους να σηκώσουν τα κρεβάτια τους, συ επρόσταξες εκ γενετής τυφλούς να ξεπλύνουν το σκοτεινό τους κάλύμμα, συ εξώρισες τους δαίμονες από τα πλάσματά σου, συ συνελήφθης με την θέλησή σου από τους εχθρούς, συ έπαθες τα πάντα από τους Εβραίους εκουσίως προς χάριν μου. «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Ανεγνώρισα τον Δεσπότη μου, ανεγνώρισα τον αλιέα μου και φύλακα, τον Βασιλέα και Κύριό μου. «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Πιστεύω, Κύριε, στην οικονομία σου, πιστεύω στην συγκατάβασή σου, πιστεύω στην πρόσληψη της φύσεώς μου, πιστεύω στον προσκυνητόν Σταυρόν σου, πιστεύω στα Πάθη της σαρκός σου, πιστεύω στον τριήμερόν σου θάνατο, πιστεύω στην Ανάστασίν σου.

Πλέον δεν εξετάζω. Πιστεύω, δεν φιλολογώ. Πιστεύω, δεν ζυγίζω. Πιστεύω, δεν περιεργάζομαι. Πιστεύω στους οφθαλμούς μου και στα χέρια μου. Αυτά που είδα με εδίδαξαν να μη φιλολογώ. Έμαθα από αυτά τα οποία εψηλάφησα να προσκυνώ και όχι να συγκρίνω με ανθρώπινα μέτρα και σταθμά. Έναν Κύριον και Θεόν γνωρίζω μόνον, τον Δεσπότην Χριστό, ω η δόξα και το Κράτος εις τους αιώνας των αιώνων.

Αμήν.

(Πηγή: "ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ")